

Handleiding niveau C

Gezocht! docenten voor pilot Nieuwsbegrip Woordenschat C

We starten een pilot met aanvullende suggesties bij de woordenschatlessen van Nieuwsbegrip XL, bedoeld om de doelwoorden extra goed aan te leren. Lees verder op de laatste pagina.

Nieuwsbegrip basis

Onderwerp: Grootste windmolenpark Nederland geopend

Strategie: Verbanden begrijpen (laatste keer in week 13: Week van het geld)

Doel: De leerlingen herkennen en begrijpen verbanden.

Functioneringsniveau begrijpend lezen: >8

Opdracht 1 Zonder hulp: verbanden in de tekst aanwijzen

Opdracht 1 Met hulp: verbanden in de tekst begrijpen

Opdracht 2 (sleutelschema): een vergelijkingsschema

Opdracht 3: vragen over de tekst beantwoorden

Opdracht 4 (extra opdracht): kiezen: alles wordt 25% duurder of overal vanaf het strand zie je windmolens

Nieuwsbegrip XL

Leesles andere tekstsoort: sprookje

Woorden uit de basisteksten op NieuwsbegripXL:

Niveau B	Niveau C	Niveau D
duurzaam prijzen de locatie ontlenen aan de oppervlakte beslaan constant verrijzen voorzien van de uitstoot	onlosmakelijk louder aanvankelijk beslaan operationeel het consortium rendabel de subsidie de sector iemand van de troon stoten	Buitengaats verrijzen het belang (ergens in) een duit in het zakje doen iets of iemand de maat nemen het consortium het brevet de lakmoesproef de divisie het regime

Materiaal

Voor elke leerling:

- de tekst van niveau C;
- bijbehorende opdrachten voor niveau C;
- eventueel de stappenplannen *Lezen/Woordhulp* en *Luisteren en kijken* (op website: Basismateriaal, Stappenplannen);
- **N.B. Overzichtlijst signaalwoorden** (Basismateriaal, Overig).

Neem de algemene handleiding door als u voor het eerst met Nieuwsbegrip werkt (Basismateriaal, Handleidingen).

Vooraf

Groepen: deel de leerlingen in drie groepen in, bijvoorbeeld op basis van de resultaten van de laatst afgenomen strategietoets en/of TIAT-toets. Per strategie kan de groepssamenstelling verschillen.

Groep I: leerlingen die meer ondersteuning nodig hebben

Groep II: leerlingen die minder ondersteuning nodig hebben

Groep III: leerlingen die zelfstandig aan de slag kunnen

Eventueel werkt u met twee groepen. Volg dan de

uitwerking voor de groepjes I (meer ondersteuning) en III (zelfstandig aan de slag).

Opdrachten: alle leerlingen maken opdracht 1 (variant

Zonder hulp of Met hulp). Maak een keuze uit de

opdrachten 2, 3 en 4.

Lesopbouw

- **Introductie** (Groepjes I, II en III)
- **- Zelfstandig aan de slag** (Groepjes III)
 - **Centraal modellen*** (Groepjes I en II)
- **- Aan de slag** (Groepjes II)
 - **Verlengde instructie** (Groepjes I)
- **Centrale afronding** (Groepjes I, II en III)
- **Nieuwsbegripfilmje van het Jeugdjournaal kijken** (Groepjes I, II en III). Kies hiervoor een goed moment tijdens de les, bij voorkeur achteraf.

Centraal modellen* volgens SCHIJF:

- **S**trategie: stel je op als leesexpert. Benoem welke strategie je gebruikt. Vertel waarom die strategie je gaat helpen bij het begrijpen van de tekst.
- **C**oncreet maken van de aanpak: leg vooraf duidelijk uit wat de stappen van de strategie zijn en model deze vervolgens.
- **H**oe doe ik het?: nodig leerlingen uit goed te luisteren zodat zij het na kunnen doen voor de groep.
- **I**k doe voor: model een stukje van de tekst. Leg uit dat je tijdens het lezen van alles bedenkt en dat je nu laat horen wat er in je hoofd gebeurt.
- **J**ij doet het na: laat daarna één of twee leerlingen jouw voorbeeld voor de klas nadoen.
- **F**eedback: Geef feedback op wat de leerling bij het modellen heeft laten zien.

Tijdens de les

Introductie:

Groepjes I, II en III: bespreek klassikaal wat de tekst gaat vertellen over het onderwerp. Zorg dat de leerlingen beschikken over de Overzichtslijst signaalwoorden.

Zelfstandig aan de slag:

Groepjes III: tekst actief lezen per stukje met gebruikmaking van modellen, de tekens van actief lezen bij de tekst plaatsen. Na elk stukje bespreken de leerlingen wat ze hebben aangestreept of opgeschreven. Ook bespreken ze of ze snappen wat er staat en vatten ze het stukje tekst kort samen. Zo nodig herlezen ze het stukje tekst. De leerlingen maken vervolgens opdracht 1 (variant Zonder hulp), en een keuze uit de opdrachten 2, 3 en 4.

Centraal modellen: powered by

Groepjes I en II: terugblik op en uitleg van de strategie, centraal modellen volgens SCHIJF.

Aan de slag:

Groepjes II gaan dan zelfstandig verder: tekst actief lezen per stukje met gebruikmaking van modellen: bij elk stukje twee verwijswaarden of signaalwoorden onderstrepen en aangeven waar (of naar welke begripsrelatie) ze verwijzen. Na elk stukje bespreken de leerlingen wat ze hebben aangestreept of opgeschreven. Ook bespreken ze of ze snappen wat er staat. Zo nodig herlezen ze het stukje tekst.

De leerlingen maken vervolgens opdracht 1 (variant Met hulp), en een keuze uit de opdrachten 2, 3 en 4.

Verlengde instructie:

Groepjes I doen hetzelfde als Groepjes II bij 'Aan de slag', maar dan samen met de leerkracht. Zij krijgen zo nodig extra instructie rondom de strategie.

Centrale afronding:

Bespreek klassikaal welke problemen de leerlingen hebben ondervonden, wat betreft de inhoud en het samenwerken. Stel enkele vragen om vast te stellen of de leerlingen de tekst hebben begrepen.

Nieuwsbegripfilmje van het Jeugdjournaal kijken

Gebruik de luistervragen bij het filmje (zie website).

Debatteren

Wilt u uw leerlingen laten debatteren? Dan kunt u een van de volgende stellingen gebruiken:

1. Windmolens op het land zijn lelijk en moeten verboden worden.
2. Mensen moeten een windmolen kunnen adopteren, die hun eigen naam krijgt.

In de bijlage van de algemene handleiding vindt u de handleiding voor Debatteren met Nieuwsbegrip.

Meer informatie over debatteren in de klas vindt u op www.schooldebatteren.nl.

Antwoorden

OPDRACHT 1 Zonder hulp OPDRACHT 1 Met hulp

Hieronder vind je de meeste tekstfragmenten met verbanden. Het signaalwoord is steeds vet.

Een opsomming

Tekstdeel 1

- ...**naast** tulpen **en** klompen zullen in diens plaatje zonder twijfel windmolens voorkomen.

Tekstdeel 2

- Het windmolenpark is aangelegd **door** een consortium van vier bedrijven: Northland Power, Siemens, Van Oord en NV HVC.

Tekstdeel 3

- Windenergie is een stuk schoner dan conventionele energiebronnen [**als** kolen, olie **en** gas] **én** zullen nooit opraken. [Let op: het gaat in deze zin om twee opsommingen ineen.]
- Het blijft daarom moeilijk in het dichtbevolkte Nederland om geschikte plaatsen op land te vinden. **Ook** het plaatsen van windmolens op zee leidt regelmatig tot protesten. Tegenstanders willen graag als ze over zee uitkijken een ongerepte horizon zien en spreken over het gevaar van 'horizonvervuiling'. **Tot slot** is het aanleggen van een dergelijk windpark, vele kilometers uit de kust, natuurlijk bepaald niet goedkoop,...

Tekstdeel 4

- Minister Kamp wees er vorig jaar op dat de parken steeds goedkoper kunnen worden aangelegd door onder meer de lage rente, door de grote concurrentie tussen windturbinefabrikanten en door innovatie in de sector. [De opsomming ontstaat door de drie zinsdelen die steeds beginnen met 'door...']
- **Naast** Borssele worden de komende jaren in opdracht van het kabinet **nog** vier grote windparken gebouwd.

Een oorzaak-gevolgrelatie

Tekstdeel 3

- Tot slot is het aanleggen van een dergelijk windpark, vele kilometers uit de kust, natuurlijk bepaald niet goedkoop, **zodat** het de vraag is of windparken als deze wel rendabel kunnen draaien: kosten ze niet meer dan ze opleveren?
- Omdat de Nederlandse overheid, ook **als gevolg van** gezamenlijke Europese afspraken, het belangrijk vindt om het gebruik van windenergie te stimuleren, zijn er subsidies beschikbaar.

Tekstdeel 4

- Minister Kamp wees er vorig jaar op dat de parken steeds goedkoper kunnen worden aangelegd **door** onder meer de lage rente, **door** de grote concurrentie tussen windturbinefabrikanten en **door** innovatie in de sector.
- Volgens de bouwers neemt **dankzij** het Geminipark de Nederlandse uitstoot van CO₂ in een klap met 1,25 miljoen ton per jaar af.

Een middel-doelrelatie

Tekstdeel 1

- Terwijl ooit windmolens louter energie opwekten **om** de molen zelf van energie te voorzien, worden ze sinds enkele decennia, in windmolenparken, benut **voor** de stroomvoorziening van hele steden of regio's.

Tekstdeel 2

- Het windmolenpark is aangelegd **door** een consortium van vier bedrijven: Northland Power, Siemens, Van Oord en NV HVC.

Tekstdeel 3

- Omdat de Nederlandse overheid, ook als gevolg van gezamenlijke Europese afspraken, het belangrijk vindt **om** het gebruik van windenergie te stimuleren, zijn er subsidies beschikbaar.

Een tegenstelling

Tekstdeel 1

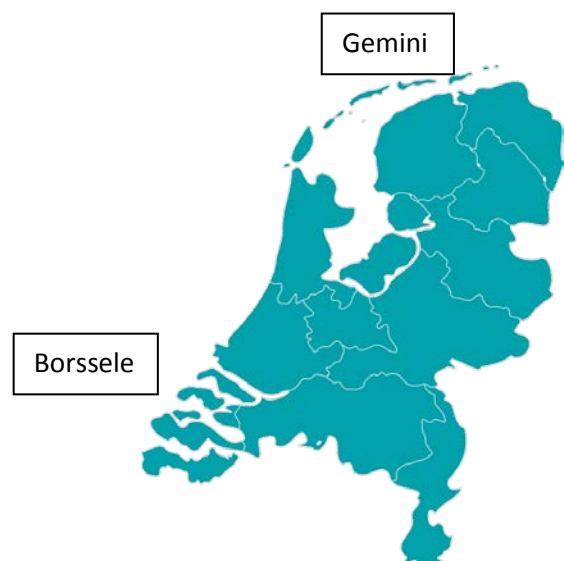
- Windmolens zijn al honderden jaren een onlosmakelijk onderdeel van het Nederlandse landschap, **maar** in de 21e eeuw gaan ze een nieuwe fase in.
- Terwijl** ooit windmolens louter energie opwekten om de molen zelf van energie te voorzien, worden ze sinds enkele decennia, in windmolenparken, benut voor de stroomvoorziening van hele steden of regio's.
- Aanvankelijk werden deze windmolens geplaatst in windrijke gebieden in het land, **maar** steeds meer wordt de zee opgezocht: daar is ruimte en daar waait het.

Tijd

De tekst bevat een zeer groot aantal signaalwoorden die een tijdsrelatie aangeven. Let op de zinnen met de woorden **nu, al honderden jaren, ooit, sinds enkele decennia, aanvankelijk, maandag 8 mei, nu, afgelopen zomer, de komende vijftien jaar, tegelijkertijd, vorig jaar, toen, de komende jaren, in 2020.**

OPDRACHT 2

	Gemini	Borssele
Aantal windmolens	150	Niet in de tekst
In werking vanaf	2015	Niet in de tekst
Oppervlakte	68 km ²	Niet in de tekst
Vermogen (MW)	600	700
Hoeveel huishoudens stroom?	785.000	Niet in de tekst
Prijs van de stroom	7,27 cent	17 cent

OPDRACHT 3

1. Er zullen nog meer grote windparken op zee komen en daarmee zal Nederland steeds meer duurzame energie gaan produceren.
2. ...: **want** daar is ruimte en daar waait het.
3. Een ongerepte horizon is een horizon die nog helemaal puur en oorspronkelijk is, zonder veranderingen.
4. Rente is hier een bedrag dat je betaalt aan de bank als je geld leent. Om de windparken te bouwen moet geld geleend worden. Door een lage rente kost het minder om geld te lenen en wordt het windmolenpark goedkoper.
5. De schrijver maakt hier gebruik van een opsomming.

✂.....

Woordenlijst

Operationeel = klaar voor gebruik

Rendabel = winstgevend

De subsidie = financiële steun van de overheid om een project uit te voeren

✂.....

Woordenlijst

Operationeel = klaar voor gebruik

Rendabel = winstgevend

De subsidie = financiële steun van de overheid om een project uit te voeren

✂.....

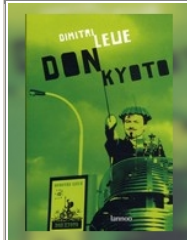
Woordenlijst

Operationeel = klaar voor gebruik

Rendabel = winstgevend

De subsidie = financiële steun van de overheid om een project uit te voeren

De Nieuwsbegripbieb – Titels bij week 19

Don Kyoto
Leue, Dimitri
Vanaf 12 jaar
C-boek

Een naïeve en zonderlinge jongen, ridder Don Kyoto trekt op zijn fiets ten strijde voor de 'duurzaamheid der dingen'. Zijn eckruistocht eindigt met de gijzeling van de dochter van de minister van milieu, waarmee hij intensivering van de bouw van windmolens wil afdwingen.

Uitvindingen
Murphy, Glenn
Vanaf 12 jaar
J-boek

Informatie over uitvindingen. Zoals bijvoorbeeld de uitvinding van het wiel, de windmolen, fotografie, trein en internet. Met 3D-kleurenillustraties.

Gezocht: docenten voor pilot Nieuwsbegrip Woordenschat C

Na de meivakantie start een pilot met aanvullende suggesties bij de woordenschatlessen van Nieuwsbegrip XL, bedoeld om de doelwoorden extra goed aan te leren.

Voor die pilot zijn wij op zoek naar **enthousiaste docenten die al een tijd werken met Nieuwsbegrip Woordenschat op niveau C**. U krijgt dan twee keer, in de week van 15 mei en 29 mei, per mail enkele aanvullende werkvormen/oefensuggesties om de woorden beter te semantiseren (betekenis geven) en in te oefenen. Wij vragen u die suggesties beide keren uit te voeren en daarna een kort vragenlijstje in te vullen, om ons van feedback te voorzien. Als de suggesties bevallen worden deze wellicht een vast extra onderdeel van Nieuwsbegrip XL.

Wilt u de woorden uit Nieuwsbegrip XL nog effectiever aanleren en meedraaien in de pilot? Geef dan **vóór 13 mei** uw naam en de naam van uw school door aan Mirjam de Bruijne via m.debruijne@cedgroep.nl.